

Nr 182

Av fru Hörnlund m. fl., om anslag till påbörjande av projekterat flygfält vid Viared i Borås.

(Lika lydande med motion nr 141 i Första kammaren)

I årets statsverksproposition, bilaga 8, tager statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet under rubriken luftfartsfonden, punkt 72, ställning till frågan om utbyggande av nya flygplatser. Sålunda anger sig statsrådet under vissa betingelser framdeles ämna föreslå Kungl. Maj:t att framlägga förslag angående flygplatserna vid Torslanda och Karlstad. — Beträffande luftfartsstyrelsens förslag om ny flygplats vid Växjö anför statsrådet, att han ej är beredd att taga ställning på grundval av föreliggande material. Bl. a. har han ansett det nödvändigt att ingående klarlägga passagerarunderlaget samt flygplatsens ekonomi på längre sikt.

Vidkommande frågan om en statlig flygplats vid Borås synes det enligt statsrådet uppenbart, att de med ett sådant projekt förenade anläggnings- och driftkostnaderna ej stå i rimligt förhållande till det relativt begränsade transportbehov en sådan flygplats skulle tillgodose. Mot bakgrunden av sålunda anmärkta omständigheter uttalar statsrådet sammanfattningsvis, att han under dessa förhållanden ej kan tillstyrka luftfartsstyrelsens förslag om utbyggnad av ett statligt flygfält vid Borås.

Beträffande anläggandet av en statlig, för reguljär inrikes luftfart avsedd flygplats i Borås få undertecknade anföra följande.

1) Inom Borås stad anlades under åren 1951—1952 vid Viared ca 7 km från stadens centrum ett mindre för sport- och taxiflyg utformat flygfält med ett grässtråk om 800×160 meter. Flygfältet, som dragit en anläggningskostnad av 402 000 kr., äges av Borås stad, som svarar för drift och underhåll av detsamma.

Under år 1957 upptogs ånyo till behandling frågan om fortsatt utbyggnad av Viaredsfältet i och för anknytning av detsamma till det reguljära inrikes flygnätet.

2) Sedan projekteringsarbetet igångsatts konstaterades det under hösten 1960, att det från flygvapnets sida förelåg visst intresse för ett samgående med staden om anläggandet av en civil-militär flygplats i Borås eller i dess närhet. Den då påbörjade projekteringen av ett civilt flygfält i Viared avbröts, och en jämförande utredning angående alternativ förläggning

av ett civil-militärt fält till Stavryd i Sandhults kommun eller Viared utfördes. I anslutning härtill ägde samråd rum med såväl länsstyrelsen som luftfartsstyrelsen. Efter denna jämförande utredning förkastades av kostnadsskäl Stavrydsalternativet. Utredningarna och förhandlingarna mellan flygförvaltningen och staden fortsattes dock beträffande Viaredsalternativet. Efter ytterligare undersökningar ansåg sig dock flygförvaltningen av speciella skäl icke heller kunna acceptera sistnämnda alternativ.

3) Projekteringen av ett civilt fält i Viared har därefter återupptagits och beräknas i sin helhet vara slutförd före utgången av februari månad detta år. Totalkostnaden för flygplatsen har beräknats till ca 5,5 milj. kr. Arbetena med fältets utbyggnad kunna igångsättas senast hösten 1962, och fältet bör kunna tagas i anspråk för trafik under början av år 1964.

4) Luftfartsstyrelsen och staden äro efter ingående överläggningar i princip eniga om att Kronan och staden åtaga sig att i samverkan anlägga en flygplats till allmänt bruk vid Viared i Borås. Av de för projektets realiserande erforderliga arbetena skall Kronan i huvudsak utföra radio- och belysningsanläggningar, medan övriga anordningar utföras av staden men övergå i Kronans ägo i och med deras färdigställande och godkännande. Anläggningskostnaderna fördelas med vissa ännu icke fastställda procenttal på Kronan och staden. För flygplatsen erforderlig mark överlättes av staden utan ersättning till Kronan.

Driften av flygfältet skall enligt den preliminära överenskommelsen åvila Kronan. Staden skall dock i första hand under fem år svara för eventuellt underskott. Frågan om kostnaderna för fortsatt drift och underhåll efter första femårsperiodens slut skall upptagas till förhandlingar och blir följaktligen beroende av resultatet av dessa.

Ovan redovisade överenskommelse mellan luftfartsstyrelsen och staden är i princip godkänd av stadsfullmäktige i Borås, som lämnat drätselkammaren bemyndigande att med Kronan träffa avtal om utbyggnad och drift av flygplatsen vid Viared.

I sina petita för budgetåret 1962/63 har luftfartsstyrelsen framfört förslag om utbyggnad av Viaredsfältet i enlighet med det ovan redovisade och upptagit ett belopp på 500 000 kr. för påbörjande av en utbyggnad av fältet hösten 1962.

5) Linjeflyg Aktiebolag har i skrivelse av den 5 december 1960 till stadens drätselkammare anfört följande: "Linjeflyg får härmed bekräfta att bolaget är berett att inlemma Boråsområdet i det inrikes reguljära flygnätet, främst med flygförbindelse till och från Stockholm. Förutsättningen är att tillfredsställande teknisk-operativa flygmöjligheter erbjudas genom tillkomsten av en lämpligt lokaliserat och för passagerartrafik tillredsständigt utrustat flygfält." En av staden från början förutsatt marknadsundersökning har således av bolaget betraktats som obehövligen.

6) Från såväl kommunerna i hela Sjuhäradsbygden (södra delen av Älvsborgs län) som industrierna i Borås och kringliggande bygd har stadens initiativ i flygfältsfrågan hälsats med stor tillfredsställelse.

Om upptagningsområdet för Boråsfältet avgränsas med hänsyn till motsvarande områden för närmast aktuella flygfält i Göteborg, Halmstad och Jönköping kommer man fram till ett befolkningsunderlag på i runt tal 200 000 personer. I detta sammanhang bör särskilt observeras att Borås och dess omland — Sjuhäradsbygden — är ett starkt industrialiserat område, vilket bl. a. framgår av den kraftiga koncentrationen av befolkningen till tätorter (ca 65 %).

Det kan vara skäl att bl. a. nämna, att den reguljära trafiken på den planerade flygplatsen till en början förutsattes ske i form av en daglig flygförbindelse Borås — (Linköping) — Stockholm — (Linköping) — Borås. Genom realiserande av Viaredsprojektet skulle icke blott Borås utan även Linköping tillgodoses med flygförbindelse. Frågan har sålunda aspekter, som sträcka sig utöver rena Boråsintressen.

Undertecknade motionärer anse oss på grundval av det sålunda redovisade materialet kunna konstatera

att flygfältets projektering fortskridit så långt att arbetena med fältet med fördel borde kunna igångsättas nästa budgetår,

att ett behov av flygfältet får anses klarlagt på ett tillfredsställande sätt med hänsyn till såväl befolkningsunderlag som Borås stads och kringliggande bygds många tätorters starka industrialisering,

att stort intresse och verkligt behov av fältets tillkomst finnes inom näringslivet, icke blott med avseende å personbefordran, utan även med avseende å godstransport,

att avståndet till närmast belägna flygfält uppgår beträffande Jönköping till 96 km och beträffande Torslanda till 83 km, vilket sistnämnda mindre avstånd mer än väl uppväges av de svårartade trafikförhållandena i Göteborg, varigenom avstånden överstiga vad som för inrikes luftfart kan betraktas som attraktivt samt

att Linjeflyg Aktiebolag bedömt förutsättningarna för öppnande i första hand av en linje mellan Stockholm och Borås såsom goda.

Från dessa utgångspunkter synes det svårförklarligt att behovet av en flygplats vid Viared i Borås av departementschefen bedömts såsom mindre påtagligt än beträffande ett antal på senare år tillkomna eller projekterade flygplatser på andra orter.

Totalkostnaden för flygfältet, som enligt ovan redovisats till 5,5 milj. kr. och som enligt luftfartsstyrelsens petita anges till 5 à 6 milj. kr., synes icke anmärkningsvärt hög. Flygplatsprojektet vid Öjaby utanför Växjö har av luftfartsstyrelsen likaledes bedömts uppgå till 5 à 6 milj. kr.

Vad driftkostnaderna beträffa förutsätter den av luftfartsstyrelsen med staden träffade preliminära överenskommelsen, att staden i första hand under fem år skall svara för eventuellt uppkommande underskott och att förhandlingar om fortsatt drift och underhåll av flygplatsen för tiden där- efter skola upptagas mellan stat och kommun. Överenskommelsens utformning innebär i praktiken att staden, om så påfordras, jämväl har att i fortsättningen svara för eventuellt uppkommande driftunderskott.

Statsverkets utgift för Boråsfältet skulle under dessa förutsättningar vid ett beslut av årets riksdag begränsas till en utgift för fältets anläggande på totalt ca 2 milj. kr., om man utgår från att statsbidraget liksom för andra snarlika flygfält fastställs till 35 procent av anläggningskostnaden. På staden skulle alltså stanna 65 procent av samma kostnad eller i det närmaste 4 milj. kr. jämte markkostnaderna.

Det anförda ger vid handen, att varken anläggnings- eller driftkostnaderna för ett statligt flygfält i Borås kunna motivera ett avslag från statsintressets synpunkt så länge motsvarande flygfält tillkomma på annat håll i landet med samma eller högre statliga bidrag. Vad transportbehovet beträffar står i detta sammanhang Linjeflyg Aktiebolags uppfattning oemot- sagd när bolaget konstaterar att det är berett flyga på Borås utan mark- nadsundersökningar. Dylika ingående undersökningar äro annars obligato- riska i tveksamma fall, och departementschefen betraktar själv en sådan undersökning nödvändig i fråga om t. ex. Växjö.

Boråsfältets tillkomst är icke endast en fråga av lokal natur utan har en betydligt större räckvidd. I princip gäller frågan huruvida staten skall medverka i tillkomsten av nya fält för inrikes luftfart, där ett från trafik- synpunkt tillfredsställande underlag finnes. De av departementschefen nu igångsatta undersökningarna angående luftfartens ekonomi i stort föran- leder ingen invändning från vår sida. Utredningen bör dock ej stå hindran- de i vägen för förverkligandet av trafikflygets fortlöpande utbyggnad.

Aberopande det ovan anförda hemställa vi,

1. att riksdagen måtte besluta bifalla luftfartsstyrelsens framställning om ett ytterligare anslag på 500 000 kr. under punkt 72 i statsverkspropositionen, luftfartens mark- organisation, till påbörjande under budgetåret 1962/63 av projekterat flygfält vid Viared i Borås, samt

2. att för budgetåret 1962/63 under luftfartsfonden an- visa till: Flygplatser m. m. 6 400 000 kr.

Stockholm den 24 januari 1962

<i>Gördis Hörnlund</i>	<i>Tage Magnusson</i> i Borås	<i>Axel Gustafsson</i> Borås
<i>Rune Carlstein</i>	<i>Gunnar Larsson</i> i Luttra	<i>Hilding Johansson</i>
<i>Valter Kristensson</i>	<i>Gunnar Carlsson</i>	<i>Ruth Andersson</i> i Lerum
<i>Robert Johansson</i>	<i>Sven Antby</i>	<i>Ingemund Bengtsson</i>
<i>Arthur Sköldin</i>	<i>Ingemar Andersson</i>	<i>Bror Nyström</i>
<i>Rolf Eliasson</i>	<i>James I. A. Dickson</i>	<i>Johannes Antonsson</i>
<i>Nils Kellgren</i>	<i>Karin Wetterström</i>	<i>Ch. von Sydow</i>
<i>Bengt Fagerlund</i>	<i>Sven Gustafson</i> i Göteborg	<i>Erik Nilsson</i> i Svalöv
<i>Erik Svenning</i>	<i>Gunnar Gustavsson</i> i Uddevalla	<i>Jean Braconier</i>
<i>Lennart Mattsson</i>		<i>Ernst V. Staxäng</i>